

ПИТАННЯ ЕКОЛОГІЇ В РОЗРІЗІ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Ступка М.А.,

*здобувач вищої освіти спеціальності 208 «Агроінженерія»
Миколаївський національний аграрний університет,*

Турманенко Д.Л.,

*здобувач вищої освіти спеціальності 208 «Агроінженерія»
Миколаївський національний аграрний університет,*

Бондарчук Антоніна,

інженер ТОВ СГВП «Агро-Флагман»,

Галєєва А.П.,

канд. пед. наук, доцент.

Миколаївський національний аграрний університет

Забруднення навколишнього середовища відходами, викидами, стічними водами всіх видів промислового виробництва, сільського господарства, комунального господарства міст набуло глобального характеру і поставило людство на грань екологічної катастрофи.

Втручання людини у природні процеси різко зростає і може спричинити зміну режиму ґрунтових і підземних вод, поверхневого стоку, структури ґрунтів, інтенсифікацію ерозійних процесів, активізацію геохімічних та хімічних процесів у атмосфері, гідросфері та літосфері, зміни мікроклімату у цілих регіонах.

Важливим завданням сучасного сільськогосподарського виробництва є підвищення стійкості зернового господарства, росту врожайності зернових культур, збереження і покращення ґрунтових умов.

Відомо, що найбільші в світі запаси чорноземів зосереджені на території України. Сьогодні, на жаль, запаси та якість цього неоціненного ресурсу в нашій державі істотно знизились, що пояснюється варварською, непродуманою їх експлуатацією: виснаженням, ерозією, засоленням, відчуженням земель під кар'єри та промислові споруди.

Роки безконтрольної експлуатації сільськогосподарських земель призвели до того, що у багатьох районах забруднення у десятки разів перевищує гранично допустимі норми. Такий показник на пряму залежить від людей, а саме їх кваліфікаційного рівня, розуміння основних технологічних процесів.

Ґрунти становлять величезну цінність не лише тому, що це основне джерело отримання продуктів харчування, сировини а й тому, що вони беруть активну участь в очищенні природних і стічних вод, регулюють водний баланс суші та слугують нейтралізатором багатьох видів антропогенних забруднень.

Згідно з дослідженнями українських вчених, найбільшу шкоду навколишньому середовищу спричиняють транспорт, промисловість, енергетика та сільське господарство. Тому питання про впровадження природозберігаючих технологій у цих сферах життєдіяльності стоїть особливо гостро.

Протягом усіх років питання забезпечення екологічної безпеки в Україні багато декларувалися, але реально не вирішувалися на рівні державного керівництва.

Основними негативними наслідками сільськогосподарської діяльності людини є збіднення і виснаження родючих українських чорноземів, промислове забруднення ґрунтів та інтенсивне освоєння цілинних земель, широке розповсюдження монокультур, застосування азотних і нітратних мінеральних добрив, пестицидів.

Всі вище зазначенні чинники згубно впливають на екологічну ситуацію як в певних регіонах, так і в Україні в цілому. Невеликі камерні зміни несуть за собою великі проблеми такі, як: парниковий ефект, кислотні дощі, руйнування озонового шару. У разі подальшого зберігання подібного стану речей наша держава й надалі буде перебувати в екологічно небезпечному для життя людей рівні.

Завдання українців - тримати основні екологічні проблеми в фокусі суспільної уваги, добиватися від керівництва держави реального покращення ситуації з охороною навколишнього середовища.

Україна й досі на державному рівні не почала розвивати органічне землеробство в якості альтернативи інтенсивному веденню сільськогосподарської діяльності.

Отже, щоб вивести зернове господарство на належний рівень та забезпечити його прибутковість, потрібна фінансова підтримка з боку держави, яка б спрямовувалась на придбання та застосування новітніх технологій щодо вирощування зернових; високоврожайних, стійких проти хвороб сортів посівного матеріалу; розробку науково-обґрунтованих програм з підтримки зерновиробництва, які б реально працювали.

Головним напрямом підвищення ефективності зерновиробництва в господарствах слід вважати мінімізацію втручання в ґрунти.

Однією із передумов забезпечення стабільного економічного розвитку та високого рівня добробуту населення будь-якої країни є достатній рівень ефективності відтворення в усіх сферах агропромислового комплексу.

В Україні на сучасному етапі в цьому напрямку існує багато труднощів та проблем, що потребують комплексного підходу до їх вирішення. З глибокої кризи вивести цю сферу економіки може тільки вміла організація відтворювальних процесів поряд з пошуком та впровадженням нових прогресивних досягнень науково-технічного прогресу в технічному та технологічному напрямках, застосування ресурсоощадних технологій вирощування, забезпечення комплексної механізації та автоматизації сільськогосподарського виробництва.

В гонитві за врожаєм ґрунти розорюються дедалі глибше й частіше, в них у неймовірних кількостях вносяться мінеральні добрива й пестициди. В результаті на величезних площах степової і посушливої зон ґрунти втратили здатність вбирати й пропускати воду, їхня структура деградувала, вони перенасичені шкідливими хімічними сполуками. Або дуже багато агротехнічних прийомів з використанням одноопераційних машин вимагає збільшення кількості проходів тракторів, що в свою чергу веде до ущільнення верхнього шару, його руйнування, деструктуризації і, в кінцевому результаті, зниження родючості. Тобто, система агротехнічних заходів повинна не тільки забезпечувати отримання високих і стійких врожаїв сьогодні, але й закладати основу для ще більш високих врожаїв в наступні роки. По всій території України родючість ґрунтів катастрофічно зменшується.

Особливо слід приділити увагу терміну «грунтозахисна система землеробства», який носить чисто зональний характер і відноситься до зон з недостатньою кількістю вологи, а також до ґрунтів, де має місце виникнення і розвиток водної чи вітрової ерозії. На сьогоднішній час розроблено багато таких систем землеробства, які дозволяють при мінімальних затратах зберігати, а також підвищувати родючість ґрунтів. Тобто, всі вони повинні сприяти не тільки максимальному збору врожаю, але і забезпечити захист ґрунту від ерозії та підвищення її родючості.

З вищенаведеного випливає, що в вирішенні проблеми підвищення врожайності зернових культур, немає другорядних питань - всі фактори єдиної виробничої системи важливі, і ігнорування яким-небудь із них, приводить до різкого зниження ефективності впровадження всіх інших. Все це необхідно врахувати як при обґрунтуванні прогресивних технологій, їх впровадженні так і при їх покращенні, виходячи з виробничої практики.

При оцінці дії будь-якого агротехнічного прийому, а особливо всієї системи в цілому, необхідно враховувати не лише найближчу, але і найбільш віддалену дію і вплив на підвищення врожайності.

На теперішній час розроблені і успішно застосовуються технології, в основі яких лежать передові прийоми агротехніки обробки ґрунту, посівів, догляду та збирання зернових культур. Важливе значення відводиться мінімізації обробки ґрунтів, захисту її від водної та вітрової ерозії та інше.

У наш час людство спроможне виробляти достатню кількість сільськогосподарської й промислової продукції, не завдаючи шкоди навколишньому середовищу. Досягнення науки й техніки відкривають не тільки можливості для задоволення потреб людини, але й створюють передумови для збереження і примноження ресурсів Землі. Людство в змозі істотно поліпшити умови, які склалися в біосфері планети.

ВПЛИВ ТРАНСПОРТУ НА ДОВКІЛЛЯ НА ТЕРИТОРІЇ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Вітовщик Д.В.,

*здобувач вищої освіти спеціальність 101 «Екологія
(Екологія та охорона навколишнього середовища)»*

*Національний аерокосмічний університет імені М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

Проблема забруднення довкілля в Україні від транспортної інфраструктури є досить актуальною в наш час. Це, по-перше, вплив автомобільного, залізничного, авіаційного та водного транспорту, а також підвищений техногенний вплив на навколишнє середовище під час будівництва, проектування та експлуатації лінійних транспортних об'єктів.

На території Волинської області існує розгалужена транспортна мережа, що забезпечує як внутрішні, так і зовнішні транспортні зв'язки господарського комплексу регіону. Транспортна система області представлена автомобільним, залізничним і трубопровідним транспортом. Це складне, багатогалузеве господарство з конкретними особливостями розміщення, технічного оснащення, експлуатаційної діяльності та